

LAB 02 – PROJECT 01

1. PHƯƠNG PHÁP SỬ DỤNG CÁC BIẾN ĐỔI SƠ CẤP TRÊN DÒNG ĐỂ

a. TÍNH ĐỊNH THỨC CỦA MA TRẬN VUÔNG

Cho ma trận vuông A, ta tìm $\det(A)$ như sau:

- Dùng các phép biến đổi sơ cấp trên dòng, biến đổi ma trận đã cho thành ma trận bậc thang.
- Sau đó, nhân dấu định thức với các phần tử trên đường chéo chính với nhau ta được định thức của ma trận vuông.
- Khi dùng các phép biến đổi trên dòng, phải tuân theo các nguyên tắc:
  - + Hoán vị 2 dòng (hoặc 2 cột): đổi dấu định thức
  - + Nhân 1 dòng với 1 số thực λ : định thức tăng lên λ lần
  - + Định thức sẽ không đổi nếu ta cộng vào 1 dòng (hoặc 1 cột) với λ lần dòng (hoặc cột) khác.

Ví dụ:

$$A = \begin{vmatrix} 0 & 2 & 4 \\ 2 & 3 & -1 \\ -2 & -3 & 6 \end{vmatrix} \xrightarrow{d3 \rightarrow d3 + d2} \begin{vmatrix} 0 & 2 & 4 \\ 2 & 3 & -1 \\ 0 & 0 & 5 \end{vmatrix} \xrightarrow{d1 \leftrightarrow d2} - \begin{vmatrix} 2 & 3 & -1 \\ 0 & 2 & 4 \\ 0 & 0 & 5 \end{vmatrix} \\ = -2 \times 2 \times 5 = -20$$

b. TÌM NGHỊCH ĐẢO CỦA MA TRẬN VUÔNG

Cho $A \in M_n$ khả nghịch, ta tìm A^{-1} như sau:

- Lập ma trận $A | I_n$ (ma trận chia khối) bằng cách ghép ma trận đơn vị I_n vào bên phải ma trận A
- Dùng phép biến đổi sơ cấp trên dòng để đưa $A | I_n$ về dạng $I_n | B$.
- Khi đó $B = A^{-1}$.

Ví dụ: $A = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 2 & 5 & 3 \\ 1 & 0 & 8 \end{bmatrix} \quad B = A^{-1} = \begin{bmatrix} -40 & 16 & 9 \\ 13 & -5 & -3 \\ 5 & -2 & -1 \end{bmatrix}$

$$A | I_3 = \left[\begin{array}{ccc|ccc} 1 & 2 & 3 & 1 & 0 & 0 \\ 2 & 5 & 3 & 0 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 8 & 0 & 0 & 1 \end{array} \right] \xrightarrow{\substack{d2 = d2 - 2d1 \\ d3 = d3 - d1}} \left[\begin{array}{ccc|ccc} 1 & 2 & 3 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & -3 & -2 & 1 & 0 \\ 0 & -2 & 5 & -1 & 0 & 1 \end{array} \right]$$

$$\xrightarrow{d3 = d3 + 2d2} \left[\begin{array}{ccc|ccc} 1 & 2 & 3 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & -3 & -2 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & -1 & -5 & 2 & 1 \end{array} \right] \xrightarrow{d3 = d3 * (-1)} \left[\begin{array}{ccc|ccc} 1 & 2 & 3 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & -3 & -2 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 5 & -2 & -1 \end{array} \right]$$

$$\xrightarrow{\substack{d1 = d1 - 3d3 \\ d2 = d2 + 3d3}} \left[\begin{array}{ccc|ccc} 1 & 2 & 0 & -14 & 6 & 3 \\ 0 & 1 & 0 & 13 & -5 & -3 \\ 0 & 0 & 1 & 5 & -2 & -1 \end{array} \right] \xrightarrow{d1 = d1 - 2d2} \left[\begin{array}{ccc|ccc} 1 & 0 & 0 & -40 & 16 & 9 \\ 0 & 1 & 0 & 13 & -5 & -3 \\ 0 & 0 & 1 & 5 & -2 & -1 \end{array} \right] = I_3 | B$$

2. Ý TƯỞNG CÀI ĐẶT HÀM

a. `calc_determinant_row_operation(matrix)`

- Dùng 2 biến `echelon_matrix`, `sign` để nhận ma trận bậc thang và dấu của định thức từ hàm

`Gauss_elimination`

- Hàm `Gauss_elimination`:

+ **Bước 1.** Xác định cột trái nhất không chứa toàn số 0.

+ **Bước 2.** Đổi chỗ hai dòng, nếu cần thiết, để đưa số hạng khác 0 nào đó ở dưới về đầu cột nhận được ở Bước 1. `sign ← sign * (-1)` *# đổi dấu định thức*

+ **Bước 3.** Với số hạng đầu cột nhận được từ Bước 2 là $a \neq 0$, nhân dòng chứa nó với $1/a$ để có số dẫn đầu 1 (**leading1**). (Bước này tùy chọn)

`sign ← sign * 1/R[row][col]` *# Nhân 1 dòng với số thực λ: định thức tăng lên λ lần*

+ **Bước 4.** Cộng một bội số thích hợp của dòng đầu cho từng dòng dưới để biến các số hạng bên dưới số dẫn đầu thành 0.

+ **Bước 5.** Che dòng đầu đã làm xong. Lặp lại các bước cho đến khi được ma trận bậc thang.

- Dùng vòng lặp duyệt qua từng dòng của `matrix` để nhân dấu định thức `sign` với các phần tử trên đường chéo chính.

b. `invert_matrix_row_operation(matrix)`

- Tạo biến `res` để trả về kết quả.

- Kiểm tra nếu định thức của matrix `det = 0` => Ma trận không khả nghịch => Trả về None.

- Ngược lại, tạo ma trận `temp` để ghép `matrix` và ma trận đơn vị lại với nhau.

- Tạo ma trận `R` để lưu ma trận `temp` (lúc này đã thành ma trận bậc thang rút gọn).

- Dùng vòng lặp duyệt qua ma trận `R`, thực hiện các phép biến đổi trên dòng để chuyển `matrix` thành ma trận đơn vị.

Ví dụ:

```
A = [[1, a, b, ...]
      [0, 1, c, ...]
      [0, 0, 1, ...]]
```

Để A thành ma trận đơn vị, ta thực hiện:

```
d1 --> d1 - d2 * a
d1 --> d1 - d3 * b
...
d2 --> d2 - d3 * c
...
```

- Dùng vòng lặp duyệt qua ma trận `R` để lưu ma trận nghịch đảo vào `res`.

Tham khảo: [lab01.ipynb](#)

[lab02_project01_2021_updated.ipynb](#)